

Wet geurhinder en veehouderij

Omgekeerde werking en leefklimaat

voor het herontwikkelingsplan Providentia
gemeente Heeze-Leende

Rapport

over een onderzoek naar de geuruitstoot van veehouderijen en betekenis voor ruimtelijke plannen
in het licht van de Wet geurhinder en veehouderij

Opdrachtgever : Gemeente Heeze-Leende
Datum : 26-03-08

Contactpersoon : Anita Michiels
Functie : Agrarisch specialist
Telefoon : 040 - 2594 684
E-mail adres : A.michiels@milieudienst.sre.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1. Wet geurhinder en veehouderij	1
1.2. Belangen afwegen	2
1.3. Bouwen binnen geurcontouren	2
2. Beoordeling van het plangebied	5
2.1. Woon- en leefklimaat	5
2.2. Belangen van veehouderijen	5
2.3. Gegevens en werkwijze	6
3. Resultaten van de beoordeling	8
3.1. Belangen van de veehouderijen	8
3.2. Beoordeling van het leefklimaat	9
4. Conclusies en aanbevelingen	12
 <u>Bijlagen</u>	
A. Het weten waard	13
1. Huidige situatie plangebied Providentia	
2. Toekomstige situatie plangebied Providentia	

Wet geurhinder en veehouderij

omgekeerde werking en leefklimaat

voor het herontwikkelingsplan van Providentia te Heeze-Leende

Rapport

over een onderzoek naar de geuruitstoot door veehouderijen en betekenis voor ruimtelijke plannen in het licht van de Wet geurhinder en veehouderij

De gemeente Heeze-Leende heeft het verzoek gekregen om medewerking te verlenen aan de herontwikkeling van het plan Providentia. Het plan voorziet in de bouw van woningen op het terrein van Providentia ten oosten van Sterksel. De gemeente wil inzicht in de mogelijkheden en beperkingen als gevolg van de veehouderijen in de omgeving. De gemeente Heeze-Leende heeft de SRE Milieudienst de opdracht verstrekt dit te onderzoeken en daarvoor de geurcontouren van omliggende veehouderijen in beeld te brengen en een beoordeling te maken van het leefklimaat. Het onderzoek betreft de doorwerking van de Wet geurhinder en veehouderij in de ruimtelijke ordening cq. de omgekeerde werking.

De gemeente Heeze-Leende is voornemens om een geurverordening met andere normen vast te stellen. In de verordening wordt een maximale geurnorm van $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ vastgesteld op de kernen Heeze en Leende. Voor het overige worden de wettelijke normen en vaste afstanden gehanteerd. Dit betekent een maximale individuele geurnorm op de overige bebouwde kom van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en een norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in het buitengebied. De wettelijke vaste afstand bedraagt 100 meter in de bebouwde kom en 50 meter in het buitengebied. In het onderhavige rapport zal worden uitgegaan van genoemde normstelling en vaste afstanden.

1 Inleiding

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) beschermt geurgevoelige objecten tegen geurhinder uit veehouderijen. De wet bevat twee regimes:

- normen voor de maximaal toelaatbare geurbelasting van een veehouderij. Deze normen zijn uitgedrukt in geureenheden: odour units (ou_E/m^3)¹. Het wetsvoorstel kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Dergelijke afwijkende normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Op basis daarvan wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling. De afwijkende normen worden in een gemeentelijke verordening vastgelegd; of
- vaste afstanden voor een groep dieren² waarvoor geen odour units beschikbaar zijn. Voor deze groep gelden vaste afstanden: 100 meter naar een woning in de bebouwde kom en 50 meter naar een woning in het buitengebied. Deze groep van 'vaste afstand dieren' kenden we ook al onder de 'oude' regelgeving.

Op basis van deze normen of vaste afstanden wordt een aanvraag om een milieuvergunning van een veehouderij getoetst. Afhankelijk van de uitkomst wordt de vergunning verleend dan wel geweigerd.

1.1 Wet geurhinder en veehouderij en ruimtelijke ordening

De Wgv wordt dus gebruikt om de geurbelasting veroorzaakt door veehouderijen te beoordelen op geur vanwege de *veehouderij*, heeft zij indirect consequenties voor de totstandkoming van *geurgevoelige objecten*. Die uitstraling van de geurregelgeving naar de ruimtelijke ordening wordt wel aangeduid met de term 'omgekeerde werking'. De reden voor die uitstraling is duidelijk: een geurnorm beoogd mensen te beschermen tegen overmatige geurhinder. Omgekeerd moet een bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat mensen zichzelf blootstellen aan die overmatige hinder, bijvoorbeeld door zich in de directe nabijheid van de veehouderij te vestigen.

De ruimtelijke plannen waarvoor de omgekeerde werking moet worden beoordeeld, zijn met name bestemmingsplannen waarin locaties voor woningbouw, zoals een woonwijk of een ruimte voor ruimte- woning, of recreatie en toerisme worden vastgelegd. In gevallen dat een bouwplan niet past binnen het bestemmingsplan, bijvoorbeeld bij vergroting van een bouwblok of bij woningsplitsing,

¹ De emissie van geurstoffen uitgedrukt in odour units is bekend van varkens, pluimvee, schapen, geiten, eenden, vleeskalveren en vleesstieren. De emissies zijn gemeten aan stallen, zowel met als zonder emissiearme systemen.

² Voor een groep dieren is de geurmissie tot nu toe nog niet gemeten. Voor deze groep dieren zijn dus geen emissies van geurstoffen bekend. Het betreft: melk- en kalfkoeien, zoogkoeien, vrouwelijk jongvee, pelsdieren, paarden en andere dieren die niet onder voetnoot 1 zijn genoemd.

kan vrijstelling van het bestemmingsplan worden gevraagd volgens artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro). Bij besluitvorming over deze vrijstelling moet opnieuw de milieutoets op de omgekeerde werking worden uitgevoerd, er wordt immers opnieuw bestemd. Als het bouwblok al bestemd is, behoeft het bestemmingsplan geen aanpassing en is ook geen toets op de omgekeerde werking nodig of mogelijk.

1.2 Belangen afwegen

Bij besluitvorming omtrent (wijziging van) een bestemmingsplan moet worden bepaald of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en of het plan niet in strijd is met het ruimtelijke ordeningsrecht. Ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming moet worden nagegaan of een partij onevenredig in haar belangen wordt geschaad; de rechtspositie van de betrokkenen moet worden gehandhaafd. Dat is tevens van belang voor eventuele planschade (49 Wro). Er zijn in ieder geval twee relevante partijen, de veehouderij en de toekomstige bewoner of een andere ondernemer (bijvoorbeeld recreatie en toerisme):

- de veehouderij heeft twee belangen: voortzetting van de bestaande bedrijfsactiviteiten en het uitvoeren van uitbreidingen waarvoor heeft (bijvoorbeeld een reeds vergunde uitbreiding), deze ook te realiseren;
- de toekomstige bewoner heeft belang bij een aanvaardbaar woon- en verblijfklimaat.

Samengevat betekent het voorgaande dit dat bij het beoordelen van plangebieden de belangen van de veehouderij volgende aspecten in ogenschouw moeten worden genomen:

- a. Is ter plaatse een aanvaardbaar woon- en verblijfklimaat gegarandeerd? (belang geurgevoelig object).
- b. Wordt overigens niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad? (belangen veehouderij en derden).

1.3 Bouwen binnen geurcontouren

Volgens bestaande jurisprudentie geldt dat bouwen binnen stankcirkels niet toelaatbaar is. Bij de oude stankregelgeving moesten geplande geurgevoelige objecten daarom minimumafstanden tot veehouderijen in acht houden. Als deze lijn wordt doorgetrokken naar de Wgv, is het niet toelaatbaar om geurgevoelige objecten te bouwen binnen de geurcontouren van de geldende norm of vaste afstand. Op deze regel zijn uitzonderingen mogelijk waarbij onderscheid moet worden gemaakt tussen geurcontouren gebaseerd op odour units en geurcontouren gebaseerd op vaste afstanden.

Geurcontouren gebaseerd op Odour units

Als binnen de contour van de norm al geurgevoelige objecten liggen, wordt de veehouderij niet in alle gevallen in zijn belangen geschaad door nieuwbouw binnen de contour. Als de veehouderij niet in zijn belangen wordt geschaad en tevens een goed woon- en verblijfklimaat kan worden gegarandeerd, is het toelaatbaar om binnen de contour van de geldende norm geurgevoelige objecten te bouwen. Voor bouwplannen zowel binnen als buiten de contour van de geurnorm is het, voor een zorgvuldige besluitvorming, nodig om de verwachte voorgrond geurbelasting in het

plangebied te evalueren. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van geurcontouren, maar ook van berekeningen uitgevoerd met V-stacks-gebied.

Van belang om op te merken is dat een bepaalde norm voor de voorgrondbelasting niet alleen van belang is voor de bescherming van geurgevoelige objecten. Deze is vaak van belang om het leefklimaat in de zin van de achtergrondbelasting aanvaardbaar te houden. Bepaalde (aangescherpte) normen op woonkernen hebben tot doel de veehouderijen in de omgeving zodanig in de ontwikkeling beperken dat een aanvaardbaar achtergrondniveau is te waarborgen. Dit blijkt uit de gebiedsvisie. Dit betekent dat de norm van de voorgrondbelasting niet zo zeer belangrijk is vanwege het aanvaardbare voorgrondniveau van de geurbelasting maar voor de achtergrondbelasting. Nu de norm voor de voorgrondbelasting en de bijbehorende contour geen uitspraak doet over het acceptabel geurniveau door de voorgrondbelasting, moet hier opnieuw naar gekeken worden. Op basis van de voorgrond geurbelasting in relatie tot het hinderpercentage is de gemeente bijvoorbeeld van mening dat een voorgrondbelasting van 6 ouE/m^3 (hinderpercentage 14%) een aanvaardbaar woon- en leefklimaat biedt (hinderpercentage 14% wordt beoordeeld als een redelijk goed leefklimaat; bijlage 6 en 7, handreiking bij de Wgv, Infomil mei 2007).

Nieuw in de hele systematiek is dat - in tegenstelling tot het verleden - op grond van odour units een beoordeling van het leefklimaat is te maken.

Tabel 1: Dosis-effectrelatie voor- en achtergrondbelasting, hinderpercentage en leefklimaat

Voorgndbelasting (ouE/m ³)	Achtergrondbelasting (ouE/m ³)	Geurghinderden [%]	Leefklimaat
< 1,5	< 3	< 5	Zeet goed
1,5 - 3,5	3 - 7	5 - 10	Goed
3,5 - 6,5	7 - 13	10 - 15	Redelijk goed
6,5 - 10	13 - 20	15 - 20	Matig
10 - 14	20 - 28	20 - 25	Tamelijk slecht
14 - 19	28 - 38	25 - 30	Slecht
19 - 25	38 - 50	30 - 35	Zeet slecht
> 25	> 50	> 35	Extreem slecht

Geurcontouren gebaseerd op vaste afstanden

Bij bedrijven met vaste afstanden zijn geen odour units bekend (zie voetnoot 1 en 2). Gelet op het voorafgaande is dus ook geen beoordeling van het leefklimaat te maken. Daarom is het bouwen binnen de geurcontouren van vaste afstanden dus altijd uitgesloten.

Bron bij deze paragraaf is gebruik gemaakt van de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij (paragraaf 3.4; Beoordeling ruimtelijke ordeningsplannen, aanvulling 23 mei 2007) en het onderzoek naar het 'Bouwen in stankcirkels'. Beide documenten zijn te vinden op www.InfoMil.nl > Agrarische wetgeving > Landbouw > Stank > Wet geurhinder en veehouderij.

2 Beoordeling van het plangebied

Voor een zorgvuldige besluitvorming over de geplande woningbouw moet het plan op de volgende aspecten worden beoordeeld:

Is ter plaatse een goed woon- en verblijfklimaat gegarandeerd? (belang geurgevoelig object).

Wordt overigens niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad? (belangen veehouderij en derden).

2.1 Woon- en leefklimaat

Voor het beoordelen van het woon- en leefklimaat ter plaatse van het woningbouwproject is het nodig om de verwachte geurhinder te evalueren. Deze evaluatie betreft zowel de voorgrondbelasting³ als de achtergrondbelasting⁴. Beide kunnen worden berekend met V-Stacks-gebied.

De achtergrondbelasting voor het plangebied is voor de gemeente Heeze-Leende al eerder bepaald in de gebiedsvisie. Gegevens over de achtergrondbelasting uit deze gebiedsvisie worden in het kader van dit onderzoek gebruikt ten behoeve van een beoordeling van het leefklimaat. Nieuwe berekeningen zijn hiervoor niet nodig.

De voorgrondbelasting is ook met V-Stacks-gebied bepaald en met de uitkomsten zijn geurcontouren in beeld gebracht.

2.2 Belangen van veehouderijen

Zoals in bijlage 1 is weergegeven zijn meerdere veehouderijbedrijven op enige afstand van het plangebied gelegen. Deze veehouderijen worden beschermd tegen geurgevoelige objecten, in die zin dat de rechten van veehouderijen, die kunnen worden ontleend aan de vigerende vergunning, moeten worden gerespecteerd. De geurcontour van het bedrijf geeft de vergunde rechten en daarmee de belangen van de veehouderij weer.

Alvorens resultaten van de beoordeling te bespreken wordt ingegaan op de gebruikte gegevens en de werkwijze.

³ Met de *voorgndbelasting* wordt de geurbelasting bedoeld van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur bij het geurgevoelig object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dichtbij het geurgevoelig object is gelegen. De voorgrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder omdat uit onderzoek is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting, bij gelijke belastingen. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

⁴ Onder de achtergrondbelasting verstaan we de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

2.3 Gegevens en werkwijze

De geurcontouren van de veehouderij zijn in eerste instantie berekend vanaf de hoekpunten van het bouwblok. De door de gemeente Heeze-Leende aangeleverde gegevens zijn als uitgangspunt genomen voor de begrenzing van het bouwblok.

Bij de veehouderijen waar dieren worden gehouden waarvoor emissiefactoren gelden, is de geurcontour met de norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ berekend en in beeld gebracht.

De berekeningen zijn uitgevoerd in het programma V-stacks gebied. Van de bedrijven zijn bronbestanden aangemaakt waarin de parameters gemiddelde gebouwhoogte, schoorsteenhoogte, diameter en de uittreesnelheid op defaultwaarden gesteld.

Naast deze parameters is de vergunde emissie per bedrijf ingevoerd.

Bij de veehouderijen waar dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactoren gelden (de zogenaamde "vaste afstandsdieren"), is de vaste afstand van 100 meter om het bouwblok in beeld gebracht.

Van 4 bedrijven is na berekening om het bouwblok geconstateerd dat deze bedrijven in de huidige situatie reeds geen uitbreidingsmogelijkheden hebben. Het betreft de bedrijven Turfven 1, Peelven 3, Peelven 4 en Ronde Bleek 4. Deze bedrijven zitten "op slot" wat betekent dat hun geuremissie op omliggende geurgevoelige objecten in de toekomst niet mag toenemen. Om deze reden is van deze bedrijven de werkelijke geurcontour in beeld gebracht waarbij de gegevens op stalniveau zijn ingevoerd. Deze gegevens zijn beschikbaar gekomen uit het rapport Geurbelasting op herontwikkeling Providentia door DHV d.d. februari 2008.

In onderstaande tabel 2 zijn de gegevens vermeld van de veehouderijen waarvan de contouren zijn ingetekend.

In bijlage 1 zijn de geurcontouren op basis van de huidige vergunde veebezetting in beeld gebracht.

Tabel 2: Veehouderijen waarvan geurcontouren zijn ingetekend

Adres	Odour-units	Vaste afstandsdieren	Opmerkingen
Peelven 2	250	ja	Vaste afstand van 100 meter overlapt het plangebied niet.
Peelven 3	0	ja	Vaste afstand van 100 meter overlapt het plangebied gedeeltelijk.
Peelven 4	25.300	nee	Geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en vaste afstand van 100 meter overlappen het plangebied gedeeltelijk. (invoer gegevens op stalniveau)
Peelven 7	16.371	nee	Geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ overlapt het plangebied niet.
Peelven 7a	9.372	ja	Geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en vaste afstand van 100 meter overlappen het plangebied niet.
Peelven 8	5.144	ja	Geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en vaste afstand van 100 meter overlappen het plangebied niet.
Ronde Bleek 4	46.830	nee	Geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ overlapt het plangebied niet. (invoer gegevens op stalniveau)
Ronde Bleek 8	10.759	ja	Geurcontour van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en vaste afstand van 100

			meter overlappen het plangebied niet.
Ronde Bleek 10	14.026	ja	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ en vaste afstand van 100 meter overlappen het plangebied niet.
Turfven 1	66.150	nee	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ overlapt het plangebied gedeeltelijk. (invoer gegevens op stalniveau)
Turfven 6	8.544	nee	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ overlapt het plangebied niet.
Turfven 9a	18.400	ja	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ en vaste afstand van 100 meter overlappen het plangebied niet.
Vlaamseweg 1b	10.991	nee	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ overlapt het plangebied niet.
Vlaamseweg 7a	27.600	nee	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ overlapt het plangebied niet.
Vlaamseweg 11	10.294	nee	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ overlapt het plangebied niet.
Vlaamseweg 17	56.473	nee	Geurcontour van 3 ou _E /m ³ overlapt het plangebied niet.

Naar aanleiding van de bestaande vergunningen is beoordeeld of de contouren van de overige omliggende veehouderijen over het plangebied zouden kunnen liggen. Gezien de afstand van de overige omliggende veehouderijen tot het plangebied kan worden geoordeeld dat het plangebied buiten de contouren van de overige veehouderijbedrijven is gelegen.

3 Resultaten van de beoordeling

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven moet het plangebied op de volgende aspecten worden beoordeeld:

Is ter plaatse een goed woon- en verblijfsklimaat gegarandeerd? (belang geurgevoelig object).
Wordt overigens niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad? (belangen veehouderij en derden).

3.1 Belangen van de veehouderijen

In bijlage 1 zijn de 3 ou_E/m³ contouren en de vaste afstanden van 100 meter van de omliggende veehouderijen weergegeven. Hieruit blijkt dat de 3 ou_E/m³ contouren van de veehouderijen gelegen aan Peelven 4 en Turfven 1 het plangebied gedeeltelijk overlappen. De vaste afstand van 100 meter van de bedrijven gelegen aan Peelven 3 en Peelven 4 hebben tevens een gedeeltelijke overlapping met het plangebied.

In het herontwikkelingsplan van Providentia is deels sprake van wijziging van de grens van het oorspronkelijke bestemmingsplan. Aan het oostelijke deel van het plangebied nabij de bedrijven Peelven 3 en Peelven 4 is geen sprake van een wijziging van de bestaande grens van het bestemmingsplan. Indien de nieuw te bouwen woningen binnen de geurcontouren van deze bedrijven bestemd zijn is geen toets op de omgekeerde werking nodig. Bestaande paviljoens worden afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Dit is mogelijk ook indien deze nieuwe woningen binnen bestaande geurcontouren zijn gelegen. Indien men echter voornemens is om dicht bij de veehouderijen te bouwen en indien deze nieuw te bouwen woningen niet zijn opgenomen in het oorspronkelijke bestemmingsplan, dan mag niet binnen deze geurcontouren worden gebouwd aangezien de rechten van de betreffende veehouders in dit geval worden geschaad.

Ten zuiden van het plangebied is wel sprake van een wijziging van de grens van het oorspronkelijke bestemmingsplan. De nieuwe grens komt verder het buitengebied in. De geurcontour van 3 ou_E/m³ van het bedrijf gelegen aan Turfven 1 is gedeeltelijk over deze nieuwe grens gelegen. Het bovenstaande betekent dat bij de realisatie van de woningbouw in dit deel van het plangebied rekening moet worden gehouden met de bestaande 3 ou_E/m³ contour van de veehouderij aan Turfven 1. Binnen deze geurcontour mogen in principe geen geurgevoelige objecten worden gebouwd.

In de toekomstige situatie kunnen een aantal bedrijven nog uitbreiden. Van de bedrijven gelegen aan Turfven 1, Peelven 3, Peelven 4 en Ronde Bleek 4 is reeds geconstateerd dat deze geen uitbreidingsmogelijkheden meer hebben.

In bijlage 2 zijn de 3 ou_E/m³ contouren en de vaste afstanden van 100 meter van alle omliggende veehouderijen weergegeven op basis van de worst-case situatie. Dit betekent dat hier rekening is gehouden met de maximale uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Uit de bijlage blijkt dat er in de worst-case situatie geen extra belemmeringen komen voor het plangebied.

3.2 Beoordeling leefklimaat

Bij de beoordeling of het leefklimaat ter plaatse van de geplande woningbouw acceptabel is, dient de geurbelasting veroorzaakt door de individuele bedrijven (voorgrondbelasting) en de geurbelasting op het plangebied veroorzaakt door alle veehouderijen samen (achtergrondbelasting) in beeld te worden gebracht. Beoordeeld moet worden of de belasting acceptabel is.

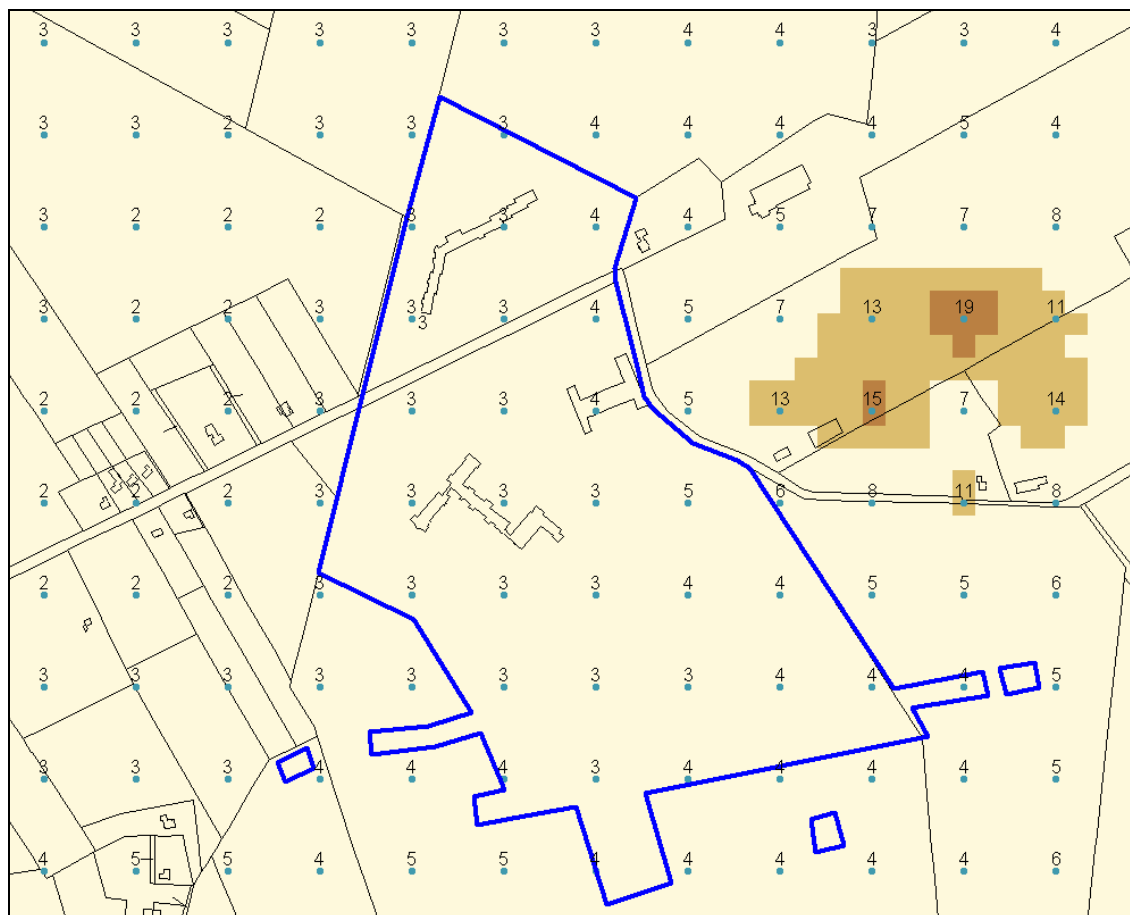
Voorgrondbelasting

De voorgrondbelasting van de meest maatgevende veehouderij, Peelven 4 in het oostelijke deel van het plangebied en Turfven 1 in het zuidelijke deel van het plangebied, bedraagt ter plaatse van het plangebied maximaal $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (hinderpercentage 8%). Er mag immers niet binnen de bestaande geurcontouren van deze veehouderijen worden gebouwd. Het leefklimaat ten gevolge van de voorgrondbelasting kan dan ook als goed worden beoordeeld.

Bij deze beoordeling is alleen rekening gehouden met de bouw van nieuwe geurgevoelige objecten. Reeds eerder is aangegeven dat bij de herbouw van bestaande geurgevoelige objecten geen nieuwe beoordeling van de omgekeerde werking nodig is.

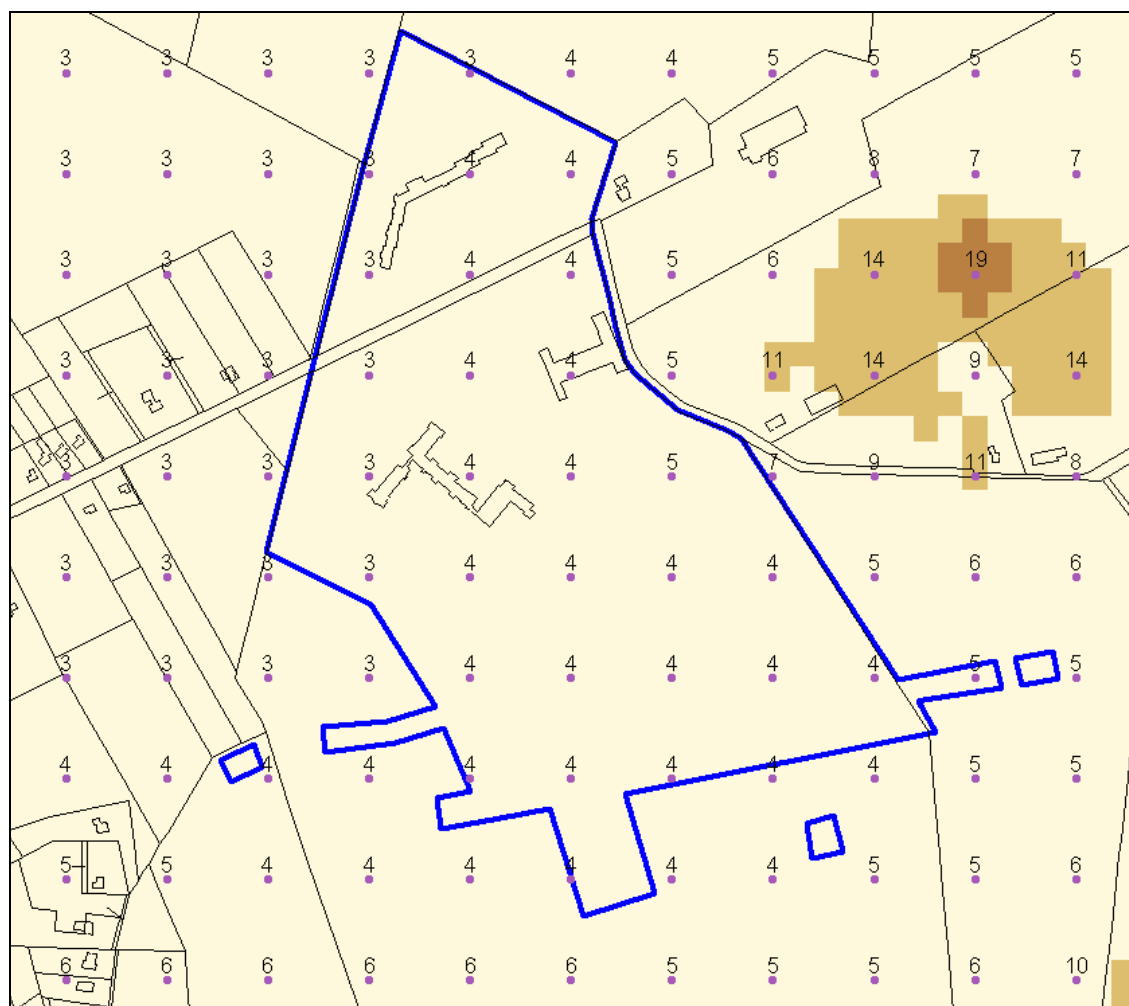
Achtergrondbelasting

Voor de gemeente Heeze-Leende is door de SRE Milieudienst reeds eerder een onderzoek naar geurhinder uitgevoerd (gebiedsvisie). Uit deze gebiedsvisie blijkt dat de achtergrondbelasting ter plaatse van het woningbouwproject in de huidige situatie maximaal ca. 5 ou_E/m³ bedraagt en er dan ook sprake is van een goed woon- en leefklimaat (hinderpercentage 7%). In figuur 3 is de huidige achtergrondbelasting in ou_E/m³ weergegeven.

Figuur 3: huidige achtergrondbelasting

De achtergrondbelasting kan in de toekomst wijzigen ten opzichte van de huidige achtergrondbelasting. In de te verwachten toekomstige situatie blijft de maximale achtergrondbelasting ca. 5 ou_E/m³ ter plaatse van het woningbouwproject (hinderpercentage 7%). Dit betekent ook in de toekomst een goed woon- en leefklimaat. In figuur 4 is de toekomstige achtergrondbelasting in ou_E/m³ weergegeven.

Figuur 4: toekomstige achtergrondbelasting

In zowel de huidige als de toekomstige situatie is, uitgaande van een maximale voorgrondbelasting van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (hinderpercentage 8%) en een achtergrondbelasting van $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (hinderpercentage 7%) de voorgrondbelasting maatgevend.

Uitgaande van deze voor- en achtergrondbelasting is er zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie sprake van een goed leefklimaat binnen het plangebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies:

1. Het plangebied Providentia is gedeeltelijk gelegen binnen de $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ contour van de veehouderijen gelegen aan Peelven 4 en Turfven 1. Deze veehouderijen hebben in de toekomstige situatie geen uitbreidingsmogelijkheden meer. De geurcontouren van deze bedrijven worden in de toekomstige situatie derhalve niet groter.
2. In het oostelijke deel van het plangebied (nabij Peelven 3 en Peelven 4) is geen sprake van een wijziging van de grens van het plangebied. Door herbouw van bestaande woningen gelegen binnen de geurcontouren van de bedrijven Peelven 3 en Peelven 4 worden de belangen van genoemde bedrijven niet geschaad. Bij nieuwbouw van geurgevoelige objecten binnen de geurcontouren van deze bedrijven waarbij de bebouwingsgrens opschuift richting de veehouderijen worden de belangen van deze bedrijven wel geschaad;
3. In het zuidelijk deel van het plangebied (nabij Turfven 1) is sprake van een wijziging van de grens van het plangebied. Bij het bouwen binnen de geurcontour van het bedrijf gelegen aan Turfven 1 worden de belangen van het betreffende bedrijf geschaad;
4. In de toekomstige situatie komen er geen nieuwe, danwel grotere geurcontouren over het plangebied te liggen in vergelijking met de huidige situatie;
5. De voorgrondbelasting in zowel de huidige als in de toekomstige situatie op het plangebied is maximaal $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (8% geurgehinderden). Dit komt overeen met een goed woon- en leefklimaat;
6. De achtergrondbelasting bedraagt zowel in de huidige als in de toekomstige situatie maximaal $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (7% geurgehinderden). Hiermee is sprake van een goed woon- en leefklimaat;
7. In zowel de huidige als de toekomstige situatie is de voorgrondbelasting het meest bepalend voor het hinderpercentage. Het hinderpercentage is maximaal 8% en dit komt overeen met een goed woon- en leefklimaat.

Aanbeveling

Wij adviseren om binnen het plangebied te bouwen buiten de $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ contour van het bedrijf gelegen aan Turfven 1. Verder is herbouw van bestaande geurgevoelige objecten binnen de geurcontouren van de bedrijven gelegen aan Peelven 3 en Peelven 4 mogelijk. We adviseren om geen nieuwe geurgevoelige objecten binnen de bestaande geurcontouren te bouwen als dit betekent dat de bebouwingsgrens opschuift richting genoemde veehouderijen.

Bijlage A

Het weten waard

Fred Stouthart (SRE Milieudienst), Rob Scholtens (provincie Noord-Brabant)

De nieuwe Wet geurhinder veehouderij is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Mestvarkeneenheden en afstandsgrafiek zijn verleden tijd.

Nieuwe landelijke Geurwet veehouderij

Door de nieuwe Wet Geurhinder moeten veehouderijen voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar oplossingen voor knelpunten. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied, bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie en dergelijke vormen daarvoor de basis.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

De systematiek van de Wgv is op hoofdlijn als volgt. De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou). Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling bij de Wgv.

Gegeven de emissie wordt de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object berekend, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van die geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks-vergunning te gebruiken.

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt). Het wetsvoorstel kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Voor de hoogte van de wettelijke normen is aangesloten bij de huidige regelgeving (normneutraal) en ze zijn gerelateerd aan de kans op geurhinder die door de omgeving zal worden ervaren.

Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Dergelijke afwijkende normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Op basis daarvan wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De gemeenteraad besluit over de verordening. Bij het bepalen van afwijkende normen heeft een gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening gehouden met het leefklimaat in relatie tot de geurbelasting ten gevolge van de afwijkende normen.

Geurnormen voor de geurbelasting

Zoals gezegd kent de wet standaardnormen voor de geurbelasting. Afwijkende normen kiezen voor een gebied kan, maar wel binnen een wettelijk vastgelegde bandbreedte. In het schema hieronder zijn tussen haakjes de standaardnormen vermeldt, de waarden links en rechts van de standaardnormen geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeenten mogen afwijken.

De normen in de wet zijn geurconcentraties en worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter (ou/m^3). Sinds de invoering van een Europese standaard voor het uitvoeren van geurmetingen zijn de Nederlandse geureenheden vervangen door odour units. Door de ruime bandbreedte in de wet krijgen gemeenten de mogelijkheid om het eigen geurbeleid echt zelf vorm te geven.

Concentratiegebieden ⁵ (reconstructie):

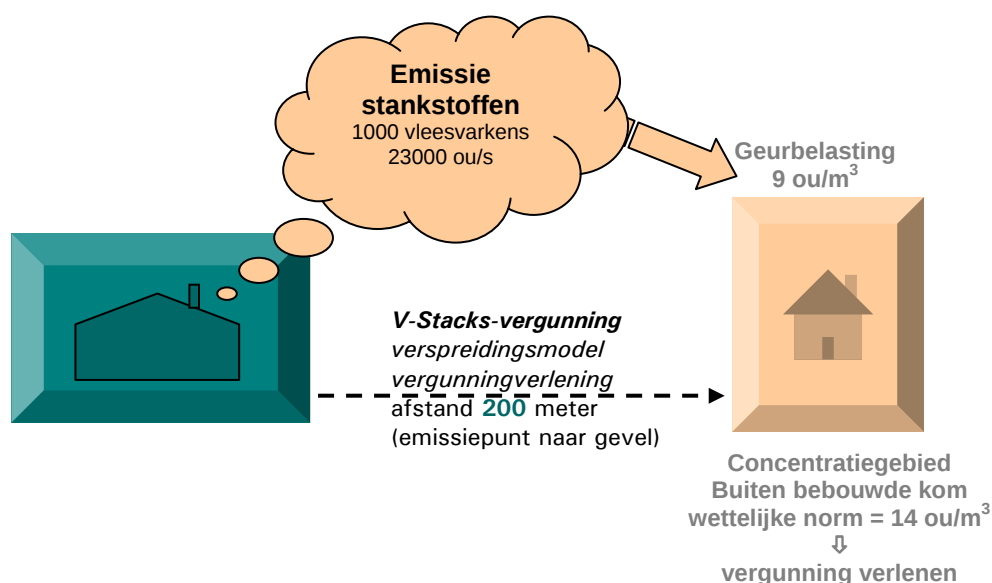
binnen bebouwde kom:	0,1 - (3) – 14 ou/m^3
buiten bebouwde kom:	3 - (14) – 35 ou/m^3

Niet-concentratiegebieden:

binnen bebouwde kom:	0,1 - (2) - 8 ou/m^3
buiten bebouwde kom:	2 - (8) - 20 ou/m^3

Vergunningaanvraag ⁶

De vergunningaanvraag van een veehouderij moet worden getoetst aan een individuele norm voor de geurbelasting. Dit kan een wettelijke norm zijn of een afwijkende norm die is vastgelegd in de gemeentelijke verordening. Wanneer bekend is aan welke norm getoetst moet worden is de beoordeling van een vergunningaanvraag redelijk eenvoudig en in een beperkte tijd uit te voeren. Met behulp van de rekenmodule voor de vergunningverlening kan de beoordeling binnen anderhalf uur zijn uitgevoerd. Cumulatie van geurhinder hoeft niet meer te worden getoetst.

NB. De afstand wordt bepaald door het programma V-Stacks-vergunning op basis van de coördinaten die in het programma moeten worden ingevoerd. Voor de veehouderij zijn dit de emissiepunten van de stallen en voor de woning de gevel

⁵ Concentratiegebieden "Zuid" of "Oost" zijn aangegeven in bijlage 1 bij de Meststoffenwet. Het betreft gebieden met een grote concentratie van (intensieve) veehouderij, vooral gelegen op de zuidelijke en oostelijke zandgebieden in Nederland. Binnen deze gebieden liggen de reconstructiegebieden waarvoor in het kader van de reconstructiewet ruimtelijke plannen zijn opgesteld. Deze reconstructieplannen moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Onderdeel van deze plannen is het aanwijzen van functionele gebieden zoals extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden.

⁶ Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar en wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting. Er is ook een groep dieren waarvoor deze emissiefactoren niet beschikbaar zijn (niet gemeten tot nu toe). Voor deze groep gelden vaste afstanden: 100 meter naar een woning in de bebouwde kom en 50 meter naar een woning in het buitengebied. Deze groep van 'vaste afstand dieren' kenden we ook al onder de 'oude' regelgeving dieren. Aangezien deze systematiek vrijwel geheel in de Wgv is overgenomen, worden de vaste afstand dieren in dit bestek niet verder behandeld.

Gemeentelijk geurbeleid

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is ook een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Zie voor meer informatie de handreiking bij de wet en handleidingen bij de rekenmodules op de Infomil-site van VROM: www.infomil.nl

Het geurbeleid in Nederland

Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het zoveel mogelijk beperken van geurhinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Dit uitgangspunt vormt samen met het toepassen van het BBT-principe de kern van het geurbeleid.

Onderdeel van het geurbeleid is dat de lokale overheden de uiteindelijke lokale afweging moeten maken zodat zij rekening kunnen houden met alle relevante belangen om tot een duurzame kwaliteit van de leefomgeving te komen.

Het geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van het BBT-principe afgeleid;
- voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een “bijzondere regeling” vastgelegd;
- de mate van (nieuwe) hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

Met nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is, net als in het verleden, sprake van een “lex specialis” een aparte wet voor de veehouderij branche. De Wgv kan gezien worden als een “bijzondere regeling” in de vorm van een wet. Vergunningaanvragen in het kader van de Wgv moeten voldoen aan BBT en de gemeente kan het wettelijke toetsingskader gebiedsgericht aanpassen. Het voorkomen van nieuwe hinder is overigens geen uitgangspunt van deze “lex specialis”.